

Datum

2025-06-19

Adress

Amiralsgatan 20

Diarienummer

FRI-2025-503

Yttrande

Till

Kommunstyrelsen

Remiss Uppdrag budget 2023 - Definiera och starta ett långsiktigt och strategiskt områdeslyft i Malmös socioekonomiskt svaga delar med särskilt fokus på barn och ungas uppväxtvillkor, Stadskontoret

STK-2024-1374

Fritidsnämnden beslutar att lämna följande yttrande:

Yttrande

Nämnden lämnar nedan sina synpunkter i inkomna remissfrågor.

Hur kan/bör nämnderna involveras i arbetet?

I den föreslagna styrmodellen ingår representanter från olika förvaltningar i både styrgrupp och arbetsgrupp. Arbetsgruppen har ansvar för att samordna arbetet med kraftsamlande insatser inom de aktuella geografiska områdena. Den tar fram förslag på insatser, som sedan presenteras för styrgruppen. Styrgruppen granskar och godkänner dessa förslag innan de vidarebefordras till kommunstyrelsen för slutligt beslut.

Nämnden saknar funktionsstödsnämnden bland berörda nämnder, vars medverkan är viktig för att insatserna ska nå barn och unga med funktionsnedsättning.

Det behöver enligt nämnden klargöras hur kravet på att förvaltningarnas representanter i arbetet inom ramen för kraftsamlande insatser ska ha beslutsmandat förhåller sig till nämndernas delegationsordningar. Nämnden betonar vikten av att arbetssätt inom ramen för kraftsamlande insatser harmonierar med ordinarie styrning. Beslutsfattande bör ske i linje med nämndernas reglementen och etablerade informations- och beslutsvägar. Nämnden anser vidare att insatserna ska återrapporteras i ordinarie uppföljningsprocesser under särskilt angiven rubrik avseende kraftsamlande insatser, samt redovisas i års- och delårsanalyser.

I modellen för kraftsamlande insatser lyfts civilsamhälle, näringsliv och andra lokala aktörer som viktiga. För att insatserna ska värna befintliga samverkansstrukturer i områdena vill nämnden särskilt framhålla vikten av föreningslivets delaktighet. Ett sätt att skapa både föreningsdelaktighet och involvera nämnderna är en tydligare sammankoppling mellan arbetet inom ramen för lokal utveckling och kraftsamlande insatser, vilket beskrivs i svar på remissfråga som avser fördelningskriterier.

Finns det någon befintlig styrgrupp som anses lämplig för det här arbetet?

Stadskontoret föreslår att styrgruppen för kraftsamlande insatser ska vara en ny, separat grupp med fokus på beslutsfattande kring förslag från arbetsgruppen. Samtidigt öppnar stadskontoret för möjligheten att använda en befintlig förvaltningsövergripande styrgrupp, om en lämplig sådan identifieras.

Nämnden ser risker med att skapa ett parallellt forum utanför nämndernas ordinarie strukturer. Samverkan för Barn och Unga Malmö (SBUM) arbetar redan med samordning och organisatoriska mellanrum kring målgruppen barn och unga. SBUM inkluderar ledningsrepresentanter från de förvaltningar som har ett grunduppdrag kring barn och unga samt polisen och Region Skåne. Givet diskussioner som förs om att SBUM:s samordningsuppdrag ska komma att omfatta universell prevention och del av lokal utveckling som avser barn och unga, är det en rimlig plattform för samordning av kraftsamlande insatser. Detta kan bidra till bättre resursutnyttjande och synergieffekter mellan kraftsamlande insatser, lokal utveckling och universell prevention.

Vad vore rimliga fördelningskriterier för ekonomiska medel mellan förvaltningar kopplat till föreslagna insatser?

Stadskontoret föreslår att arbetet genomförs på delområdesnivå, det vill säga på mindre geografiska ytor inom ett visst geografiskt statistikområde (GeSO), och bedömer det som viktigt att både behovsanalyser och insatser återkopplas till arbetsgrupperna i lokal utveckling, så kallade områdesgrupper. Stadskontoret bedömer att valet av insatser behöver ske av de utförande nämnderna/bolagen tillsammans i en lokal kontext samt göras baserat på behovsanalyser i området och förvaltningarnas kärnuppdrag. Stadskontoret efterfrågar en tydlig effektlogik kopplat till utfallsmåttet UVAS med en direkt eller indirekt påverkan på målformuleringen för kraftsamlade insatser. Vidare föreslås minst två aktörer planera och genomföra insatserna för att främja det tvärsektoriella samarbetet, finansiering avse minst en miljon kronor och fokus vara på förebyggande insatser.

Nämnden anser att fördelning bör ske utifrån lokala behov och att finansiering av kraftsamlande insatser med fördel kan förstärka befintligt arbete inom lokal utveckling. Nämnden förespråkar att arbetssättet inom ramen för kraftsamlande insatser bör använda existerande strukturer och organiseringar. Områdesgrupperna inom lokal

utveckling i de utvalda delområdena för de kraftsamlande insatserna kan fungera som beredande instans och ta fram underlag till SBUM. Även andra lokala aktörer och samverkansformer ska kunna initiera och lämna förslag till SBUM.

Detta arbetssätt gör det möjligt att forma insatser utifrån lokala behov, där berörda nämnder deltar inom ramen för sina ordinarie uppdrag. När insatserna kopplas till nämndernas grunduppdrag och befintliga beslutsvägar förenklas både samverkan och ansvarstagande. På så vis stärks kopplingen mellan lokal utveckling, kraftsamlande insatser, målformulering och den faktiska organiseringen ute i områdena, inom långsiktiga och befintliga strukturer. Detta möjliggör en handlingskraftig organisation som effektivt kan stärka arbetet med barn och unga där behoven är som störst.

Nämnden anser att även främjande insatser bör prioriteras vid val av kraftsamlande insatser. Främjande insatser, som syftar till att stärka positiva, prosociala och hälsofrämjande normer, spelar en viktig roll då dessa normer på sikt påverkar barn och ungas utveckling.

Eftersom indexet vidare är nära kopplat till organiseringen av arbetet och vilka insatser som planeras riskerar en behovsanalys som enbart bygger på detta enligt nämnden att missa skillnader mellan områden, särskilt vad gäller orsaker till att unga hamnar i UVAS. Nämnden anser därför att indexet bör kompletteras med andra underlag som fokuserar på barns och ungas uppväxtvillkor, för att säkerställa att insatserna svarar mot de faktiska behoven i olika geografier.

Finns det insatser som redan är i gång som behöver förstärkas inom ramen för kraftsamlande insatser?

Nämnden delar stadskontorets bild av att de kraftsamlade insatserna under 2025 främst bör stärka befintliga insatser med ändamålsenlig målinriktning. Nämnden anser att ambitionen med de kraftsamlande insatserna bör vara att intensifiera pågående satsningar och hänvisar således till nämndernas tidigare remissvar avseende lokal utveckling och kraftsamlande insatser (STK-2023-137) där pågående arbete som bör beaktas i ärendet redan angivits. Det är enligt nämnden av vikt att medel för kraftsamlande insatser planeras i nära dialog med lokal utvecklingsarbetet.

Nämndens samlade bedömning

Nämnden är i grunden positiv till ambitionen att genom kraftsamlande insatser arbeta förebyggande och främjande, strukturerat och sektorsövergripande för att stärka ungas möjligheter att gå vidare till arbete eller studier efter grundskolan. Det är också värdefullt att kraftsamlande insatser ska syfta till att skapa gynnsamma uppväxtvillkor i bred bemärkelse, exempelvis genom att främja en meningsfull fritid.

Samtidigt behöver det förtydligas hur målen för satsningen ska kunna följas upp 2030 och 2035, givet att insatserna i nuläget är avgränsade till 2025 och 2026. För att skapa verklig förändring i frågor som är både komplexa och långsiktiga krävs en tydligare plan för kontinuitet och förankring över tid. Det finns annars en risk att tidsbegränsad finansiering leder till kortlivade insatser som inte räcker till för att möta de strukturella utmaningar som identifierats.

I den föreslagna modellen framgår att kraftsamlande insatser ska "beaktas i kommande budget", men det anges inte hur detta ska säkerställas eller om medel kommer kunna sökas och beviljas löpande över tid. Här ser nämnden ett behov av att skapa tydligare förutsättningar för förlängning och förankring av insatser som visar sig fungera väl. För att insatserna ska få genomslag och kunna bidra till långsiktig förändring är det avgörande att det finns både organisatoriskt och ekonomiskt stöd för att upprätthålla samverkan över tid. Ett stärkt fokus på långsiktighet – i såväl styrning som finansiering – skulle skapa bättre förutsättningar för att arbetet kopplas till lokalt förankrade behovsanalyser, befintliga strukturer och nämndernas ordinarie uppdrag.

I det slutgiltiga förslaget bör det framgå hur ett barnrättsperspektiv säkerställs i processen, inklusive hur barn och unga kan göras delaktiga i de delar där det är relevant.

Ordförande Sanna Axelsson (S)

Sekreterare Dzemal Imsirovic